

Sygn. akt I ACa 255/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Jerzy Nawrocki (spr.)
Sędzia:	SA Ewa Mierzejewska
Sędzia:	SA Alicja Surdy
Protokolant	Sekretarz sądowy Magdalena Szymaniak

po rozpoznaniu w dniu 10 listopada 2016 roku w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko M. W.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 16 grudnia 2015 roku, sygnatura akt I C 803/15

I. oddala apelację;

II. nie obciąża powódki M. K. kosztami procesu w postępowaniu apelacyjnym;

III. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Lublinie adwokat K. C. kwotę 2.214 (dwa tysiące dwieście czternaście) złotych brutto tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną świadczoną z urzędu powódce w postępowaniu apelacyjnym.

I A Ca 255/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2015r. Sąd Okręgowy w Lublinie po rozpoznaniu sprawy z powództwa M. K. przeciwko M. W. o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli oddalił powództwo i nie obciążył powódki kosztami procesu poniesionymi przez pozwanego. Przyznał adwokat K. C. od Skarbu Państwa 8856 zł brutto tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powódce z urzędu.

W pozwie z dnia 15 maja 2015 roku M. K. domagała się zobowiązania M. W. do złożenia oświadczenia woli, którego treścią będzie przeniesienie przez pozwanego na rzecz powódki własności nieruchomości położonej we wsi C., gmina

J., w skład której wchodzi działki nr (...) o łącznej powierzchni 1 ha 4600 m², dla której Sąd Rejonowy w O. prowadzi księgę wieczystą nr (...)(...)

W uzasadnieniu wskazała, że w dniu 9 stycznia 2013 roku zawarła z pozwanym umowę pożyczki oraz umowę przeniesienia własności nieruchomości na zabezpieczenie i ustanowienie tytułu egzekucyjnego przed notariuszem R. F.. Powódka działając w zaufaniu do pozwanego i jego ojca została wprowadzona w błąd co do istoty składanych oświadczeń woli. M. K. została poinformowana, że umowy nie będą skutkowały przeniesieniem własności objętych aktem notarialnym nieruchomości, lecz będą gwarantować umorzenie prowadzonych egzekucji komorniczych i zabezpieczą nieruchomość przed egzekucją. Strony pozostawały w stosunkach gospodarczych, a H. W. pod pozorem udzielania wsparcia dążył do tego, by powódka obdarzyła go zaufaniem. M. W. i jego ojciec mieli pełną świadomość tego, że powódka nie rozumie podpisywanych umów. Wbrew treści umów M. K. nigdy nie otrzymała kwoty 40000 zł, a wartość całej nieruchomości objętej aktem notarialnym wynosi 400000 zł.

Powódka po wezwaniu jej 18 stycznia 2014 roku przez pozwanych do opróżnienia i opuszczenia nieruchomości dowiedziała się o skutkach prawnych złożonego oświadczenia woli i swoim błędzie [art. 84 kc]. W dniu 8 stycznia 2015 r. wysłała na adres pozwanego oświadczenie o uchyleniu się od skutków oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu i tym samym zgodnie z treścią art. 88 k.c. skutecznie uchyliła się od skutków prawnych oświadczenia woli (k. 2-6).

Sąd Okręgowy uznał, że powództwo podlega oddaleniu, już tylko na podstawie samych twierdzeń pozwu oraz treści dołączonych do niego dokumentów.

Po pierwsze, sam kształt żądania powódki stanowił samoistną przeszkodę dla uwzględnienia wywiedzionego przez nią powództwa. M. K. opierała swoje żądanie na twierdzeniu o złożeniu przez nią oświadczenia woli o przeniesieniu własności nieruchomości umowie z dnia 9 stycznia 2013 roku pod wpływem błędu (art. 84 k.c.).

Błąd istotny, co do treści czynności prawnej jest wadą oświadczenia woli powodującą względną nieważność czynności prawnej. Oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli z powodu błędu ma charakter prawa podmiotowego kształtującego, co oznacza, że jego wykonanie kształtuje stosunki pomiędzy stronami prowadząc do przekształcenia względnie nieważnej czynności prawnej w czynność prawną bezwzględnie nieważną. Sankcja nieważności bezwzględnej oznacza, że czynność nie wywołuje żadnych skutków prawnych w sferze cywilnoprawnej, a stan ten ma charakter definitywny, niepodlegający konwalidacji. Możliwość skorzystania z uprawnienia do uchylenia się od skutków prawnych wadliwego oświadczenia zależy wyłącznie od woli składającego oświadczenie o uchyleniu, a skutek wywołany jego złożeniem następuje z mocy samego prawa. Dla unieważnienia czynności prawnej z omawianej przyczyny nie jest zatem konieczne orzeczenie sądu, gdyż czynność prawna jest z mocy prawa nieważna. Natomiast kwestionowanie zasadności i skuteczności oświadczenia o uchyleniu się od skutków oświadczenia woli przez adresata oświadczenia „o uchyleniu” może być dokonane w powództwie o świadczenie lub ustalenie, gdyż wyrok sądu ma charakter deklaracyjny. Utrwalone jest także stanowisko, że rozstrzygnięcie o nieważności czynności prawnej ze względu na błąd, może nastąpić zarówno w oddzielnym postępowaniu o ustalenie, jak i w każdym postępowaniu, w którym rozstrzygnięcie takie jest relewantne dla wyniku sprawy.

Skutki prawne skutecznego wykonania oświadczenia o uchyleniu się z powodu błędu od skutków prawnych oświadczenia woli są tożsame zatem ze skutkami nieważności czynności prawnej z przyczyn określonych w art. 58 k.c. Niezbędną część czynności prawnej, jaką jest umowa, stanowią zgodne oświadczenia woli jej stron. Nieważność oświadczenia woli w postaci błędu powoduje skutek *ex tunc*, a zatem niweczy stosunek zobowiązaniowy. Nieważne oświadczenie woli nie może wyrzucić żadnego skutku prawnego, a zatem nie może doprowadzić do przeniesienia prawa jej własności. Ponadto skutek rozporządzający umowy sprzedaży nieruchomości zależy od istnienia zobowiązania, w wykonaniu którego dochodzi do przesunięcia majątkowego. Złożenie oświadczenia o uchyleniu się od oświadczenia woli nabywcy lub zbywcy rzeczy prowadzi do unicestwienia zobowiązania z mocy prawa, upadku skutku rozporządzającego i automatycznego powrotu własności do zbywcy bez potrzeby dokonywania odrębnego rozporządzenia.

W konsekwencji Sąd powołując się na stanowisko Sądu Najwyższego stwierdził, że skuteczne uchylenie się od skutków oświadczenia woli z powodu błędu, (art. 84 i 88 k.c.) wywołuje skutki obligacyjne i rzeczowe w zakresie przeniesienia własności (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2013 roku, sygn. IV CSK 600/12, Lex nr 1365716). Z tego względu oświadczenie woli o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli z powodu błędu nie wywołuje skutku obligacyjnego powodującego powstanie obowiązku powrotnego przeniesienia własności nieruchomości w formie aktu notarialnego (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2014 roku, sygn. III CSK 93/13, Lex nr 1506506).

W konsekwencji na podstawie twierdzeń samej powódki zawartych w uzasadnieniu pozwu powództwo podlegało oddaleniu jako bezprzedmiotowe.

Ubocznie Sąd wskazał, że powódka na poparcie swoich twierdzeń złożyła w sprawie jedynie oświadczenie złożone pozwanemu w formie pisemnej o uchyleniu się od skutków błędu, zawierając umowę z dnia 9 stycznia 2013 roku (k. 7-9). Natomiast nie przedstawiła dowodów na okoliczność zawarcia umów przewłaszczenia i ich treści (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 30 listopada 2015 roku, sygn. I ACz 1105/15, k. 53-55). Nie udowodniła także, że M. W. jest nadal wpisany w dziale drugim księgi wieczystej opisanej w żądaniu pozwu.

Po drugie w ocenie Sądu roszczenie powódki wygasło na skutek braku zachowania ustanowionego w art. 88 k.c. zawitego terminu dla uchylenia się od skutków prawnych jej oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu. Termin ten wynosi jeden rok, a jego początek liczy się od dnia wykrycia błędu przez składającego oświadczenie woli pod wpływem błędu. Termin ten ma charakter zawity, nie podlega ani przerwie, ani zawieszeniu, nie stosuje się do niego przepisów o przedawnieniu. Uprawnienie do uchylenia się od skutków oświadczenia woli po upływie terminu wygasa, albowiem błąd, podstęp lub groźba nie powodują bezwzględnej nieważności czynności prawnej. Zgodnie z ogólną zasadą rozkładu ciężaru dowodu (art. 6 k.c., art. 232 zdanie pierwsze k.p.c.) powódka winna udowodnić zachowanie terminu z art. 88 k.c., a więc moment wykrycia błędu i momentu złożenia drugiej stronie na piśmie oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych swego oświadczenia woli.

Z tej perspektywy twierdzenia powódki, że dowiedziała się o skutkach prawnych złożonego oświadczenia woli dopiero z treści wezwania do opuszczenia nieruchomości z dnia 18 stycznia 2014r., są niewystarczające. Powódka powinna udowodnić dokładny moment, w którym wykryła błąd, w taki sposób aby możliwe było skontrolowanie przez sąd zachowania terminu do uchylenia się przez nią od oświadczenia woli złożonego w umowie z 9 stycznia 2013 roku. Z tego obowiązku powódka nie wywiązała się.

Z tych względów Sąd oddalił wnioski dowodowe zgłoszone przez powódkę w sprawie na okoliczności dotyczących zawarcia umowy pożyczki, faktu nieotrzymania przez powódkę kwoty wynikającej z umowy pożyczki i wprowadzenia powódki w błąd co do zawieranych umów (k. 3 i 67) i oddalił powództwo jako bezzasadne.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Powódka jest stroną przegrywającą proces, która powinna zwrócić koszty stronie pozwanej. M. K. jednak składając niniejszy pozew działała w poczuciu krzywdy, wskazała na okoliczności związane z celowym działaniem pozwanego na jej szkodę. Sąd uznał, że byłoby niesprawiedliwe obarczanie powódki kosztami strony pozwanej, szczególnie mając na względzie jego sytuację majątkową i osobistą. M. K. utrzymuje się bowiem jedynie ze środków uzyskiwanych z pomocy społecznej.

Wysokość kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu przez adwokata K. C. określona w punkcie III wyroku uzasadnia treść § 6 pkt 7 w związku z § 2 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013, poz. 461). Wobec oddalenia powództwa i zwolnienia powódki od kosztów sądowych Sąd przyznał jej pełnomocnikowi od Skarbu Państwa - Sądowi Okręgowemu w Lublinie kwotę 8.856 zł (to jest 7.200 zł + podatek 23% VAT 1.656 zł) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Apelację od tego wyroku wniosła powódka zaskarżając wyrok w pkt I wyroku, oddalającym powództwo.

Powódka zarzucała Sądowi pierwszej instancji:

1. naruszenie przepisów postępowania, mających wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj.:

a. art. 321 §1 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że oddalenie powództwa w sprawie było konieczne z uwagi na niewłaściwe sformułowanie żądania pozwu;

b. art. 233 k.p.c. poprzez nieuzasadnione oddalenie wniosków dowodowych strony powodowej w postaci dowodu z zeznań świadków oraz dowodu z przesłuchania stron;

c. art. 233 k.p.c. poprzez nierozpoznanie istoty sprawy z uwagi na wskazane w pkt I(b) oddalenie wniosków dowodowych.;

d. art. 233 k.p.c. poprzez wyprowadzenie przez sąd pierwszej instancji na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego błędnego wniosku, że w sprawie przedmiotowej upłynął roczny termin, przewidziany na uchylenie się od skutków prawnych złożonego pod wpływem błędu oświadczenia woli.

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 88 § 2 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w sytuacji, kiedy stan faktyczny przedmiotowej sprawy nie wypełnia znamion hipotezy normy prawnej, wywodzonej z treści wskazanego wyżej przepisu.

Powódka wnosiła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnika ustanowionego z urzędu przed Sądem II instancji, jednocześnie oświadczając, że koszty tego zastępstwa nie zostały uiszczone w całości ani w części.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest bezzasadna. Nie jest uzasadniony zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 321 § 1 kpc, który miałby polegać na oddaleniu powództwa przez Sąd ze względu na niewłaściwe sformułowanie żądania pozwu.

Art. 321 § 1 kpc wyraża kardynalną zasadę wyrokowania dotyczącą przedmiotu orzekania. Sąd związany jest żądaniem zgłoszonym przez powoda w powództwie i nie może wbrew żądaniu powoda zasądzić czegoś jakościowo innego aniżeli żąda powód. Sąd nie może zatem w sprawie, w której powód żąda zobowiązania pozwanego do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu własności nieruchomości, wydać wyroku ustalającego [przesądzającego], że umowa na podstawie której pozwany stał się właścicielem nieruchomości i wszedł w jej posiadanie jest nieważna. Zakaz ten wynika z istoty art. 321 § 1 kpc. Sąd nie może wydać wyroku ustalającego w takiej sprawie właśnie dlatego, że powód takiego rozstrzygnięcia nie żądał. Nie są w związku z tym uzasadnione twierdzenia zawarte w apelacji, że „ustalenie stosunku zobowiązaniowego” wynikającego z umowy przewłaszczenia nieruchomości na zabezpieczenie, „mieściło się w zakresie żądania zobowiązania pozwanego do złożenia oświadczenia woli”. Nawet gdyby tak było jak twierdzi powódka, to Sąd bez zmiany żądania określonego w pozwie, ze względu na treść art. 321 § 1 kpc, nie mógłby orzec o żadnym innym żądaniu, aniżeli sprecyzowane przez powoda.

W konsekwencji bezzasadne są zarzuty naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 233 kpc.

Przede wszystkim Sąd Okręgowy opierając się na założeniu prawdziwości twierdzeń samej powódki co do stanu faktycznego, dokonał prawidłowej wykładni następstw złożenia przez powódkę oświadczenia woli o uchyleniu się od skutków oświadczenia woli w umowie przewłaszczenia nieruchomości na zabezpieczenie. Sąd Apelacyjny przyjmując za własną przyjętą przez Sąd Okręgowy motywację. Uchylenie się od skutków oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu ma charakter prawnokształtujący. Oznacza to, że po jego złożeniu czynność prawna, której oświadczenie dotyczy przekształca się z czynności względnie nieważnej w czynność prawną bezwzględnie nieważną. Skutek niweczący stosunek zobowiązaniowy następuje z mocy samego prawa i przywrócony zostaje stan prawny istniejący przed

złożeniem wadliwego oświadczenia woli. Przyczyną przywrócenia dotychczasowego stanu prawnego jest pierwotna wadliwość umowy odnosząca się do jej elementu konstytutywnego, jakim jest oświadczenie woli.

Nieważne oświadczenie woli nie może wyrzucić żadnego skutku prawnego. Zatem skoro nieważne oświadczenie woli zawarte zostało w umowie przewłaszczenia nieruchomości na zabezpieczenie, nie mogło doprowadzić do przeniesienia prawa własności nieruchomości. W takiej sytuacji dla unieważnienia umowy o przewłaszczenie nie jest konieczne orzeczenie sądu, a w zakwestionowaniu skuteczności „oświadczenia o uchyleniu” przez adresata tego oświadczenia może nastąpić w powództwie o świadczenie lub ustalenie istnienia stosunku prawnego. Wyrok sądu ma wyłącznie charakter deklaracyjny.

W takim stanie prawnym żądanie sformułowane w pozwie – zobowiązania pozwanego do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu własności nieruchomości na powódkę, nie mogło być uwzględnione. W konsekwencji twierdzenia powódki, że skutecznie uchyliła się od skutków swojego oświadczenia woli – przyjąć należało, że pozwany nigdy nie nabył własności nieruchomości, gdyż umowa przewłaszczenia jest wskutek oświadczenia złożonego przez powódkę nieważna od samego początku. Własność nieruchomości nigdy nie przeszła na pozwanego i pozostaje przy powódcie. Sąd nie mógł zatem zobowiązać pozwanego do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu własności nieruchomości, której – w konsekwencji twierdzeń powódki – pozwany nigdy nie nabył i nigdy nie stał się jej właścicielem.

Podkreślenia wymaga fakt, że żądanie powódki określone w pozwie nie mogło być uwzględnione tylko ze względu na określone przez powódkę żądanie i wskazaną podstawę faktyczną roszczenia, jakim było uchylenie się od skutków oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu. Tak sformułowane żądanie nie mogło być uwzględnione, nawet przy przyjęciu skutecznego uchylenia się przez powódkę od skutków oświadczenia woli. Taką „skuteczność” założył Sąd, nie badając merytorycznie czy żądanie było, czy nie było skuteczne. Oczywistym jest bowiem, że w przypadku „nieskutecznego” oświadczenia woli o uchyleniu się od skutków oświadczenia woli, powództwo również podlegałoby oddaleniu.

To założenie Sądu ostatecznie skutkowało uzasadnionym oddaleniem wniosków dowodowych zgłaszanych przez powódkę. Prowadzenie postępowania dowodowego w sprawie w zakresie wskazanym przez powódkę było zbędne, gdyż jego wynik nie mógł wpłynąć na treść rozstrzygnięcia. Uwzględnienie wniosków dowodowych prowadziłoby zatem wyłącznie do przewlekania postępowania.

Oczywiście nie jest uzasadniony zarzut nierozpoznania istoty sprawy.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy zaniechał on zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999, nr 1, poz. 22, z dnia 15 lipca 1998 r., II CKN 838/97, nie publ., z dnia 3 lutego 1999 r., III CKN 151/98, nie publ. oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, OSP 2003, nr 3, poz. 36, z dnia 21 października 2005 r., III CK 161/05, nie publ., z dnia 12 listopada 2007 r., I PK 140/07, OSNP 2009, nr 1-2, poz. 2). Dochodzi też w sytuacji gdy sąd pierwszej instancji: rozstrzygnął nie o tym, co było przedmiotem sprawy lub zaniechał w ogóle zbadania materialnej podstawy żądania; pominął całkowicie merytoryczne zarzuty zgłoszone przez stronę; rozstrzygnął o żądaniu powoda na innej podstawie faktycznej niż zgłoszona w pozwie; nie uwzględnił (nie rozważył) wszystkich zarzutów pozwanego dotyczących kwestii faktycznych czy prawnych rzutujących na zasadność roszczenia powoda (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2012 r., III SZ 3/12, nie publ.).

Tymczasem Sąd Okręgowy szczegółowo przeanalizował żądanie, które wniosła powódka w oparciu o wskazaną przez powódkę podstawę faktyczną i zasadnie uznał, że nawet przy założeniu prawdziwości twierdzeń powódki co do okoliczności faktycznych, żądanie jej jako nieadekwatne do istniejącego stanu prawnego, nie może być uwzględnione.

W tym stanie sprawy zarzuty naruszenia art. 233 kpc odnoszący się do oceny przez Sąd upływu rocznego terminu przewidzianego w art. 88 § 2 kc, nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Ta ocena Sądu odnosiła się do innej, niezależnej od pierwszej przyczyny oddalenia powództwa. Wobec uznania przez Sąd Apelacyjny zasadności oddalenia powództwa gdyż nie mogło ono być uwzględnione, ze względu na treść żądania, zarzut wadliwej oceny Sądu, że doszło do uchybienia terminowi przewidzianemu w art. 88 § 2 kc nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Natomiast w pełni uzasadniona jest ocena Sądu Okręgowego co do zasadniczych braków materiału dowodowego, który zgodnie z art. 6 kc winien być przedstawiony przez powódkę, jak umowa przewłaszczenia, której dotyczyć miał błąd oświadczenia woli.

Skoro powódka w zasadzie od samego początku procesu była reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu nie ma żadnego usprawiedliwienia co do braków w przedstawionym sądowni materiale dowodowym. Nie ma również usprawiedliwienia dla faktu, że powództwo zostało sprecyzowane w sposób uniemożliwiający jego uwzględnienie przy wskazywanej przez stronę podstawie faktycznej.

Z tych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację. Podzielając ocenę Sądu Okręgowego co do sytuacji majątkowej stron na podstawie art. 102 kpc nie obciążył powódki kosztami procesu za drugą instancję.

Orzekając o kosztach pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu przez pełnomocnika adw. K. C. Sąd Apelacyjny miał na uwadze, że pełnomocnik reprezentowała powódkę od samego początku. Tymczasem treść żądania zgłoszona w pozwie i nie zmodyfikowana przed Sądem Okręgowym skutkowałą od początku niekorzystnym wynikiem procesu dla powódki. Apelacja złożona przez pełnomocnika powódki nie zawierała żadnych przekonujących argumentów usprawiedliwiających stanowisko strony powodowej przed Sądem pierwszej instancji. Stanowisko zajęte w apelacji pomijało natomiast najistotniejsze elementy sprawy skutkujące oddaleniem powództwa przez Sąd Okręgowy. W tej sytuacji Sąd Apelacyjny mając na uwadze nakład pracy oraz czynności podjęte przez pełnomocnika powódki, na podstawie art. 109 § 2 kpc przyznał mu wynagrodzenie brutto poniżej stawki przewidzianej w § 16 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 6 w zw. § 4 ust. 1 i 3 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu [Dz.U.2015.1801].